

Katulad

MABILIS ang hakbang ni Didang nang hapong iyon. Mabilis kaysa dati niyang nakagawian kapag siya'y umuwi. Hindi niya tinanaw na gaya ng dati ang kanluran kapag siya'y sumapit na sa bukas na paraan patungo sa kabukiran. Ngayon pa naman maraming kulay ang iginuhit ng takipsilim sa dakong nilulubugan ng araw.

Mahigpit ang pagkakahawak ni Didang sa kanyang *hand-bag*. May guhit ng pag-iisip ang kanyang noo at bagaman malamig ang simoy na humahalik sa kanyang leeg ay paulit-ulit na dinadampian niya yaon ng hawak na panyolito, dahilan sa pawis na inaakala niyang gumigiti.

Sa katotohanan ay hindi ang nilalakaran ang nakikita ni Didang. Ni hindi rin ang paligid. Panatag na natatalunton niya ang landas na iyon, sapagka't hirati na ang kanyang mga paa sa dakong iyon na lagi niyang inuuwian tuwing hapon. May ibang bagay na nakikita ang kanyang mga mata at ito'y ang mga gunitang nagbabalik sa kanyang isip.

—Hindi na ako tatagal. Raul. Hindi na! —natatandaan ni Didang na binigkas niya ang mga katagang iyon nang nagdaang tanghali, habang pinagsasaluhan nila ni Raul ang isang masaganang pananghalian sa isang kilalang restaurant.

Ibinaba ni Raul ang hawak na kutsara at pinagmasdan si Didang. Nakita niya ang katapatan ng babae sa winika.

—Ano ang ibig mong sabihin? —ang tanong ni Raul.

—Ang maranang sandali ng ating pagtatagpo—ang wika ni Didang —Ang maraming sandali ng ating lihim na pagkikita. Talagang hindi na ako tatagal. Hindi!

—Ibig mong putulin na natin ang gayon?

—Upang lalo ba akong magtiis...? Magaling kang lalaki. —Wang luha ang mata ni Didang, subali't higit sa luha ang nakita ni Raul sa kanyang mga mata.

—Kung gayo'y...

—Ang ibig kong malaman ngayon ay ganito: Saan tayo patungo? Mula rito'y saan tayo hahantong... saan mo ako dadalhin? Ilang taon na ang aking ipinagtiis! Nagtatagpo tayo upang muling maglayo. Nagtatagpo tayo na laging may kinatatakutan. Tila ba isang kasalanan ang umibig. Hindi na ako tatagal. Saan mo ako dadalhin ngayon?

—Didang, —ang wika ni Raul —alam mo ang dahilan. Si Carlota ay may sakit. Si Carlota ay...

—Carlota! —ang putol ng babae —Panay ka na lamang Carlota, Wari bang pati ako ay ibig mong magpahalaga sa kanya.

—Hindi mo ako naiintindihan.

—Naiintindihan kita. Si...

—Kung gayo'y kailangan mong pakinggan ito. Si Carlota ay hindi ko mapababayaan. Si-

ng isang PANAGINIP

Kuwento Ni Reynalda D. Buencamino

*Kung Minsa'y May Pait,
Kung Minsa'y May Timyas,
Ang Pagsintang Ukol
Sa Irog At Anak.*

ya ay may sakit. Maaaring ikamatay niya ang ano mang sama ng loob na maidudulot natin sa kanya. Ibig mo bang tayo ang maging dahilan ng kanyang kamatayan?

Hindi kumibo si Didang. Walang pangungusap ng pagtutol na nalaglag sa kanyang labi, subalit't batid ni Raul na may buntong-hiningang nagwawala sa dibdib ng babae. Buntong-hiningang nag-iingat ng walang hanggang pagtutol at ng masidhing pamimiyapis.

—Gayon pala, —ang sa dikawasa'y wika ni Didang. —Bakit hindi ka umuwi ngayon din. Lumuhod ka sa harap ni Carlota. Hawakan mo siya sa dalawang palad at sabihin mo: "Patawarin mo ako, Carlota, ako'y nagkasala."

—Didang!

—Gayon nga, —ang patuloy ni Didang, —sapagka't hindi ako ang iyong asawa. Nalalaman ng Diyos. Nalalaman ng tao.

—Nguni't —ang giit ni Raul, —iniibig kita.

—Salamat, nguni't mula sa pangungusap na iya'y saan tayo hahantong... saan mo ako dadalhin?

Mariin ang pagkakatikom ng labi ni Raul. Mahigpit ang pagkakalamukos niya sa lukot na sirbilyeta.

—Kung nalalaman mo lamang, —ang kasabay ng buntong-hininga ay patuloy ni Didang. —Ang mga ulilang sandali ng aking paghihintay kung ikaw ay hindi dumarating dito sa ating tagpuan. Yaon ang mga saglit na dumuduro sa aking puso upang madama ko ang katotohanang nagiging bunga ng ating pagkikilala. Nais kong bumitiw kung minsan sa gabay na itinindig ang panahon sa ating landas. Subalit't, malayo na

ang ating nalalakbay. Malayo na upang mag-isa akong bumalik. Ngayoy itinatanong ko sa iyo: Saan tayo hahantong? Saan mo ako dadalhin?

Katulad ng isang napukaw sa isang malalim na pagkakaidlip ay napatinging muli si Raul sa kasap. Wala na ang tatag ng kahinahunan na dati'y nakalarawan sa mukha ni Didang. May pindong na ng pangamba ang kanyang paningin.

—Kailangang malaman mo, —ang banayad na wika ni Raul. —Hindi ko maiiwan si Carlota.

—Ang ibig mong sabihin marahil ay ako ang kailangang iwan mo? —matigas ang pangungusap ni Didang.

—Hindi ko sinasabi iyon.

—Ako ang magsasabi, kung gayon —ang giit ng babae.

—Nguni't iniibig mo ako, —ang wika ni Raul, —hindi ba?

—Ano ang kinalaman noon sa ating pinag-uusapan?

—Tingnan mo, Didang —at pumihit si Raul sa pagkakaupo. —Kailangang maintindihan mo ako. Kailangang maunawaan mo ang ating katayuan. Si Carlota'y...

—Carlota! Carlota! —pasigaw ang tinig ni Didang na pumutol sa pangungusap ni Raul. —Panay na lamang Carlota!

Ang lalaki'y napatindig. Walang kisap ang mga mata sa pagkakatatig kay Didang. Mahigpit ang pag-

kakatikom ng kamay. Hindi naglipat saglit at isang buntong-hininga ang pinawalan. Si Didang ay nakaupo pa rin. Nakayuko at wala sa loob na pinaglalaruan ang mga daliri.

—Waiter! —ang malakas na tawag ni Raul, na ikinataas ng paningin ng babae.

Lumapit ang tinawag at iniabot kay Raul ang kaputol na papel na kinatititikan ng halagang pagbabayaran. Isang lilimahing buo ang iniabot ni Raul.

—Keep the change —ang wika niya, saka tuluy-tuloy na umalis. Lumabas sa restaurant na walang lingong-lingod. Naiwan si Didang na walang kibo.

Madilim na ang paligiranang yumapak si Didang sa unang baytang ng

kanilang tahanan. Nangakasilip na ang mga bituin. Sa siwang ng mga puno ng kawayan sa kanilang duluhan ay nanunubok na ang buwan. Sa kural ay natanaw na niya si Hukot na tahimik na nanginginain.

Bago niya narating ang huling baytang sa itaas ay nabuksan ang pinto. Isang lalaking may akay na bata ang sumalubong. Nakangiti ang aliwalas na mukha ng lalaki, na wari'y langit na katatapos pa lamang dalawin ng unos.

—Didang, —ang wika ng lalaki. —Sinasabi ko na't mauunahan. (Sundan sa pahina 65)

KATULAD NG ISANG...

(Buhat sa pahina 15)

kita rito, e...

—Raul. —ang nakangiti na ring wika ni Didang. —Bakit ka naparito?

—Upang dalhin sa iyo si Carlota, Didang. Upang sabihin sa iyang siya ay magaling na... ang aking anak na walang nakikilang ina.

Nang yumakap ang bata sa leeg ni Didang ay isang daigdig ang natanawan niyang bumabamula sa kawan ng kukuti-kutitap na mga bituin. Isang daigdig na naghandog sa kanya ng isang bagay na kailan ma'y hindi pa nagiging kanya at inakala niyang hindi na magiging kanya sa bahang panahon.

WAKAS

NASA NAYON...

(Buhat sa pahina 11)

—Nang iyan mapagbiro.

x x x

Lumipas ang mga ilang araw. Si Delfin at si Elsa ay naging mabuti nang magkaibigan. Hindi na nayayamot si Elsa sa mga biro ni Delfin; unti-unting nasa-nay na rin siya sa pagkapalabiro ng binata kaya siya man ay natuto na rin gumanti ng biro sa kapuwa biro. Sa panunungkit ni Elsa ay si Delfin na ang kanyang kasakasmá, anuman ang gawin ni Elsa ay katukatulung si Delfin.

Natutuwa naman ang matandang ale ni Delfin sa nakikitang masaya at mabuting pagsasamahan ng dalawá.

Patuloy ang takbo ng mga araw at patuloy rin naman ang pagkakahulihan ng mga kalooban ng isa't isa.

Habang nagtatagal si Delfin sa bahayan ng kanyang ale ay lalo niyang napatutunayan sa sarili na inaangkin ni Elsa ang mga katangiang hinahanap-hanap niya sa isang babae. Sa isang salita'y si Elsa ang kabuuan ng kanyang mga pangarap. Si Elsa ang babalng nais niyang ihatid sa dam-bana. Nguni't wala siyang lakas ng loob na pagtapatan ito. Natatakot siyang biguin ng dalaga at mawala ang pagtitiwala nito sa kanya.

Sa kabilang dako gamito naman ang nagiging damdamin ni Elsa sa binata. May lihim siyang pagtatangi kay Delfin nguni't ang pagtatanging ito ay mananatiling lihim sa kanyang puso habang hindi niya natitiyak na ang binata ay wala pang katipan at siya lamang ang maaring mahalin at ibigin nito.

Isang hapon, si Elsa ay nagwalala sa bakuran. Nag-iisa noon

si Delfin sa bahay kaya naisipan nito ang maglibang sa pagbababasa ng Bulaklak. Nagtindig siya sa pagkakaupo at tinungo ang silid ng dalagá upang kunin ang Bulaklak na kani-kanina lamang ay binabasa ng dalaga bago ito nagwalis.

Nang palabas na sana siya at kikip na ang Bulaklak ay namataan niya ang maliit na tala-arawan ni Elsa na marahil ay nalimutan at naiwan sa ibabaw ng mesita. Wala sa loob na binuklat niya at sa isa sa mga dahong ng tala-arawan ay nabasa niva ang ganito.

"Kay Delfin ko nakilala ang

pag-ibig. Nguni't ito'y mananatiling lihim sa aking puso hanggang hindi ko naririnig sa kanyang mga labi na ako ay kanyang iniibig."

Madaling ibinaluk ni Delfin sa dati ang tala-arawan ng dalaga at hindi na tinapos basahin ang iba pang nakasulat duon at siya'y nagmadaling lumabas upang huwag malamán ng dalaga na ito'y nabasa niya.

x x x

Nang magdamag na yaon ay natapos hindi nakatulog na mabuti si Delfin sa laki ng kasiyahan ng damdama sa kanyang puso.

Tinutulungan ni Elsa ang kan-

Mayo 27, 1933 BULAKLAK 65

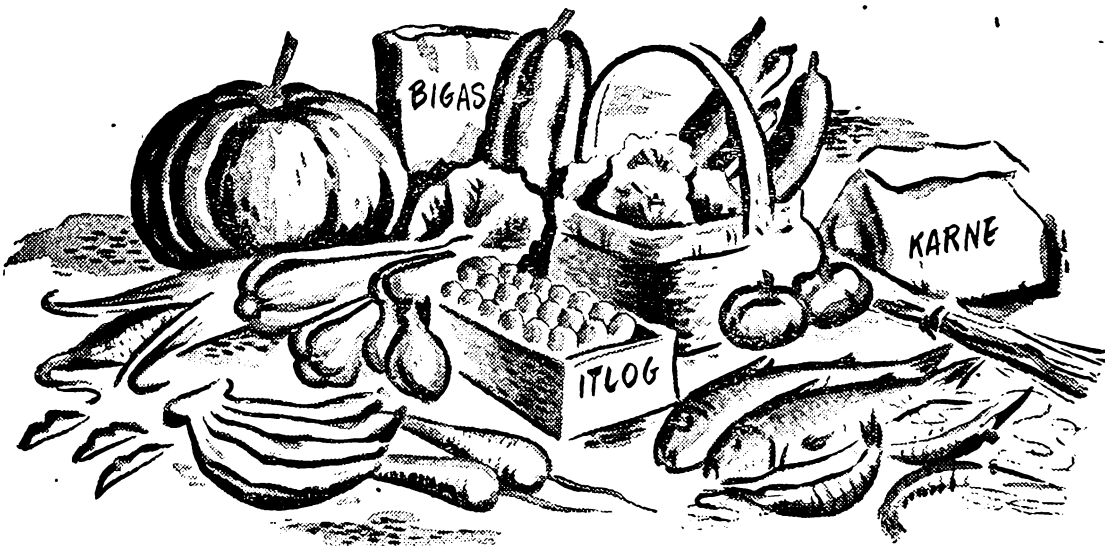
yang ninang sa paghihiwa ng mga gulay nang umagang iyon nang sa lalabas si Delfin.

—Bayaan na ninyo tiyang at kami na ni Elsa ang gagawa nito. Kayang kaya na naming dalawa ito. Puriasok na kayo sa loub. —at kinuha ni Delfin sa kamay ng matanda ang maliit na kutsilyo.

—Siya dale, kayo na ang bahala. Kanina pa nga ako nangangawit e, hindi ko lamang mawalan itong mag-isa kay Elsa.

Nang wala na ang matanda hinawakan ni Delfin ang kamay ng

Masdan! Kay **tipid** para sa inyo!

Makapagluluto kayo ng 100 pagkain para sa isang tao sa isang lata ng **BAGONG MAYON!**

Mayon! Pinaka-dalisay, pinaka-mali-Lahat ng kabutihan sa panlutong langis ay inyong matatamo sa Bagong naw, pinaka-matipid!

Mga subok na pagluluto (ginamitan ng karne, isda at gulay) ay nagpatunay na 1 "pintang" lata ng Bagong Mayon ay nakaluluto ng higit sa 100 hustong pagkain para sa isang tao! Opo, Mayon ay tala-gang matipid... maaaring ulit-ulit na gamitin.

At sa Mayon, hindi kailangang kayo'y maging "magaling" sa pagluluto upang makapagdulot ng masarap na pagkain. Mga pagkain ay likas na sumasarap pag niluto dito sa pinaka-mainam, pinaka-malinaw na panlutong langis! Gumamit ng Bagong Mayon para sa lalong malasa, mas matipid na pagluluto!

PINABUTI! BAGO!

Ngayon ay pinaka-malinaw pinaka-dalisay,

pinaka-mainam na panlutong langis para sa pagpiprito at pag-gigisa!